

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 27. marca 2014*

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Približevanje zakonodaj — Avtorska pravica in sorodne pravice — Informacijska družba — Direktiva 2001/29/ES — Internetna stran, na kateri so javnosti dana na voljo kinematografska dela brez soglasja imetnikov avtorske ali sorodne pravice — Člen 8(3) — Pojem ‚posredniki, katerih storitve uporablja tretja stranka in s tem krši avtorske ali sorodne pravice‘ — Ponudnik dostopa do interneta — Odredba, naslovljena na ponudnika dostopa do interneta, ki mu prepoveduje, da svojim strankam odobri dostop do internetne strani — Uravnoteženje temeljnih pravic“

V zadevi C-314/12,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Oberster Gerichtshof (Avstrija) z odločbo z dne 11. maja 2012, ki je prispela na Sodišče 29. junija 2012, v postopku

UPC Telekabel Wien GmbH

proti

Constantin Film Verleih GmbH,

Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik senata, K. Lenaerts, podpredsednik Sodišča v funkciji sodnika četrtega senata, M. Safjan, J. Malenovský (poročevalec), sodnika, in A. Prechal, sodnica,

generalni pravobranilec: P. Cruz Villalón,

sodna tajnica: A. Impellizzeri, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 20. junija 2013,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za UPC Telekabel Wien GmbH M. Bulgarini in T. Höhne, odvetnika,
- za Constantin Film Verleih GmbH in Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH A. Manak in N. Kraft, odvetnika,
- za avstrijsko vlado A. Posch, agent,

* Jezik postopka: nemščina.

- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z W. Ferrante, avvocato dello Stato,
- za nizozemsko vlado C. Schillemans in C. Wissels, agentki,
- za vlado Združenega kraljestva L. Christie, agent, skupaj s S. Malyniczem, barrister,
- za Evropsko komisijo J. Samnadda in F. W. Bulst, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 26. novembra 2013

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 5(1) in (2)(b) in 8(3) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230) ter nekaterih temeljnih pravic, ki izhajajo iz prava Unije.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo UPC Telekabel Wien GmbH (v nadaljevanju: UPC Telekabel) na eni strani ter družbama Constantin Film Verleih GmbH (v nadaljevanju: Constantin Film) in Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH (v nadaljevanju: Wega) na drugi strani glede predloga, naj se družbi UPC Telekabel odredi blokada dostopa njenih strank do internetne strani, na kateri so javnosti dani na voljo nekateri filmi družb Constantin Film in Wega, brez njunega soglasja.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 9 in 59 Direktive 2001/29 je navedeno:

„(9) Vsakršno usklajevanje avtorske in sorodnih pravic mora temeljiti na visoki stopnji varstva, kajti takšne pravice so za intelektualno ustvarjanje bistvenega pomena. [...] Intelektualna lastnina se torej prizna kot sestavni del lastnine.

[...]

(59) Še posebej v digitalnem okolju se storitve posrednikov lahko v čedalje večji meri uporabljajo s strani tretjih strank pri kršitvah. V mnogih primerih so takšni posredniki v najboljšem položaju, da odpravijo kršitve. Tako naj imajo imetniki pravic brez vpliva na razpoložljive sankcije in pravna sredstva možnost vložitve tožbe za opustitev dejanja proti posredniku, ki v omrežju prenese kršitev tretje stranke nad varovanim delo ali drugo vsebino. [...] Pogoji in načini, povezani s tožbo za opustitev dejanja, morajo biti prepuščeni nacionalni zakonodaji držav članic.“

- 4 Člen 1 navedene direktive, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 1 določa:

„Ta direktiva ureja pravno varstvo avtorske in sorodnih pravic v okviru notranjega trga s posebnim poudarkom na informacijski družbi.“

- 5 Člen 3 te direktive, naslovljen „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“, v odstavku 2 določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštetе izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo vsakršno obliko dajanja na voljo njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način tako, da imajo pripadniki javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami:

[...]

- c) producentom prvega posnetka filmov glede reproduciranja originala in kopij njihovih filmov;

[...]“

- 6 Člen 8 Direktive 2001/29, naslovljen „Sankcije in pravna sredstva“, v odstavku 3 določa:

„Države članice zagotovijo, da imetniki pravic lahko zahtevajo sodno odredbo proti posrednikom, katerih storitve uporablja tretja stranka in s tem krši avtorske ali sorodne pravice.“

Avstrijsko pravo

- 7 Člen 18a(1) zakona o avtorskih pravicah (Urheberrechtsgesetz) z dne 9. aprila 1936 (BGBl. 111/1936), kakor je bil spremenjen z novim zakonom iz leta 2003 o avtorskih pravicah (Urheberrechtsgesetz-Novelle 2003, BGBl. I, 32/2003, v nadaljevanju: UrhG), določa:

„Avtor ima izključno pravico dati delo na voljo javnosti, po žici ali brezžično, da ima lahko vsakdo dostop do njega s kraja in v času, ki ju sam izbere.“

- 8 Člen 81(1) in (1a) UrhG določa:

„1. Vsakdo, čigar izključna pravica, ki mu jo podeljuje ta zakon, je bila kršena ali ki se boji take kršitve, lahko vloži opustitveno tožbo. Tudi zoper lastnika podjetja je mogoče vložiti tožbo pred sodiščem, če je pri dejavnosti njegovega podjetja kršitev povzročil kdo od njegovih zaposlenih ali njegov zastopnik ali če obstaja nevarnost kršitve; člen 81(1)(a) se uporablja smiselno.

1(a) Če povzročitelj take kršitve ali oseba, ki bi lahko storila tako kršitev, v ta namen uporablja posrednikove storitve, je mogoče proti tej osebi prav tako vložiti opustitveno tožbo v skladu s prvim odstavkom. [...]“

- 9 Člen 355(1) zakona o izvršbi in zavarovanju določa:

„Izvršba zoper osebo, ki je dolžna opustiti neko ravnanje ali dopustiti izvršitev nekega dejanja, se opravi tako, da izvršilno sodišče ob dovolitvi izvršbe na predlog za vsako kršitev po začetku izvršljivosti izvršilnega naslova naloži denarno kazen. Zaradi vsake nadaljnje kršitve izvršilno sodišče na predlog naloži nadaljnjo denarno kazen ali kazen zapora v skupnem trajanju do enega leta. [...]“

- 10 Iz pojasnil, ki jih je predložitveno sodišče navedlo v predlogu za sprejetje predhodne odločbe, je razvidno, da lahko naslovnik prepovedi v fazi postopka izvršbe, da bi se izognil odgovornosti, uveljavlja, da je sprejel vse ukrepe, ki jih je mogoče pričakovati od njega, da bi preprečil prepovedani rezultat.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 11 Ker sta Constantin Film in Wega, družbi za filmsko produkcijo, ugotovili, da je mogoče na internetni strani brez njenega soglasja prenašati ali si prek *streaminga* ogledovati nekatere filme, ki sta jih producirali, sta pri sodniku začasne odredbe na podlagi člena 81(1a) UrhG vložili predlog za izdajo odredbe, s katero naj se družbi UPC Telekabel, ponudniku dostopa do interneta, naloži blokada dostopa njenim strankam do zadevne internetne strani, če se na tej strani javnosti brez njenega soglasja dajejo na voljo kinematografska dela, na katerih imata avtorsko ali katero koli sorodno pravico.
- 12 Handelsgericht Wien (Avstrija) je s sklepom z dne 13. maja 2011 družbi UPC Telekabel prepovedalo posredovanje dostopa njenim strankam do sporne spletne strani, pri čemer bi bilo treba to prepoved izvesti zlasti prek blokade domene in blokade sedanjega IP-naslova (*Internet Protocol*) te strani ter njenih drugih IP-naslovov, za katere bi ta družba lahko vedela.
- 13 Po ukrepanju nemških policijskih organov proti upravljavcem strani je sporna spletna stran junija 2011 prenehala delovati.
- 14 Oberlandesgericht Wien (Avstrija) je kot pritožbeno sodišče s sklepom z dne 27. oktobra 2011 deloma spremenilo sklep sodišča prve stopnje, ker je to napačno navedlo sredstva, ki bi jih morala sprejeti družba UPC Telekabel, da bi blokirala sporno spletno stran in tako izvršila odredbo. Oberlandesgericht Wien je, da bi prišlo do te ugotovitve, najprej menilo, da je treba člen 81(1a) UrhG razlagati glede na člen 8(3) Direktive 2001/29. Dalje, menilo je, da bi bilo treba družbo UPC Telekabel zaradi posredovanja dostopa svojim strankam do vsebin, ki so na spletu dane na voljo nezakonito, šteti za posrednico, katere storitve so se uporabljale pri kršitvi avtorske ali sorodne pravice, tako da sta bili družbi Constantin Film in Wega upravičeni predlagati, naj se zoper to družbo izda odredba. Vendar je Oberlandesgericht Wien glede varstva avtorske pravice menilo, da bi bilo mogoče od družbe UPC Telekabel zahtevati le, da doseže prepoved dostopa njenih strank do sporne internetne strani, po svoji volji pa bi morala izbrati sredstva za njeno uresničitev.
- 15 Družba UPC Telekabel je pri Oberster Gerichtshof (Avstrija) vložila zahtevo za revizijo.
- 16 Družba UPC Telekabel v utemeljitev svoje zahteve za revizijo zatrjuje zlasti, da se za njene storitve ne more šteti, da so se uporabljale pri kršitvi avtorske ali sorodne pravice v smislu člena 8(3) Direktive 2001/29, ker ni bila v nobenem poslovnem razmerju z upravljavci sporne spletne strani in ni bilo dokazano, da bi njene lastne stranke ravnale nezakonito. Družba UPC Telekabel vsekakor trdi, da bi bilo mogoče različne ukrepe blokiranja, ki bi se lahko uvedli, zaobiti in da so nekateri predragi.
- 17 V teh okoliščinah je Oberster Gerichtshof prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 8(3) Direktive 2001/29 [...] razlagati tako, da oseba, ki brez soglasja imetnika pravice na internetu daje na voljo varovano vsebino [v smislu člena 3(2) Direktive 2001/29], uporablja storitve ponudnika dostopa [do interneta] oseb, ki dostopajo do teh vsebin?

Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:

2. Ali sta reproduciranje za zasebno uporabo [v smislu člena 5(2)(b) Direktive 2001/29] ter prehodno in spremljevalno reproduciranje [v smislu člena 5(1) Direktive 2001/29] dopustna le, če je bila predloga za reproduciranje zakonito reproducirana, distribuirana in dana na voljo javnosti?

Če je odgovor na prvo ali drugo vprašanje pritrdilen in je zato proti ponudniku dostopa [do interneta] treba izdati sodno odredbo na podlagi člena 8(3) Direktive 2001/29:

3. Ali je s pravom Unije, zlasti z zahtevanim tehtanjem temeljnih pravic zadevnih strank, združljivo to, da se ponudniku dostopa [do interneta] na splošno (torej brez odreditve konkretnih ukrepov) prepove, da svojim strankam omogoča dostop do spletne strani, dokler je na njej izključno ali pretežno vsebina, ki se daje na voljo brez soglasja imetnika pravic, če se ponudnik dostopa denarnim kaznim zaradi kršitve te prepovedi lahko izogne z dokazom, da je vsekakor uporabil vse ustrezne ukrepe?

Če je odgovor na tretje vprašanje nikalen:

4. Ali je s pravom Unije, zlasti z zahtevanim tehtanjem temeljnih pravic zadevnih strank, združljivo to, da se od ponudnika dostopa [do interneta] zahteva, da izvede določene ukrepe, s katerimi svojim strankam oteži dostop do spletne strani z vsebino, ki je bila dana na voljo nezakonito, če ti ukrepi pomenijo znaten strošek, vendar jih je tudi brez posebnega tehničnega znanja mogoče zlahka obiti?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Dopustnost vprašanj za predhodno odločanje

- 18 Najprej je treba navesti, da okoliščina, da je zadevna spletna stran iz postopka v glavni stvari prenehala delovati, ne vpliva na nedopustnost vprašanj za predhodno odločanje.
- 19 V skladu z ustaljeno sodno prakso lahko namreč v okviru postopka na podlagi člena 267 PDEU, ki temelji na jasni delitvi nalog med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi o ustreznosti vprašanj, ki jih predloži Sodišču (glej v tem smislu sodbo z dne 14. marca 2013 v zadevi Aziz, C-415/11, točka 34).
- 20 Tako lahko Sodišče predlog nacionalnega sodišča zavrže samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (zgoraj navedena sodba Aziz, točka 35).
- 21 Vendar v sporu o glavni stvari ni tako, saj je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da predložitveno sodišče v skladu z avstrijskim pravom odločbo izda na podlagi dejstev, kot so navedena v prvostopenjski odločbi, in sicer v času, ko je bila spletna stran iz postopka v glavni stvari še dostopna.
- 22 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.

Prvo vprašanje

- 23 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 8(3) Direktive 2001/29 razlagati tako, da oseba, ki brez soglasja imetnika pravice na internetu daje na voljo varovano vsebino v smislu člena 3(2) te direktive, uporablja storitve posrednika, in sicer ponudnika dostopa do interneta oseb, ki dostopajo do teh vsebin.
- 24 Najprej je treba navesti, da v postopku v glavni stvari ni sporno, da so varovane vsebine dane na voljo uporabnikom spletne strani brez soglasja imetnikov pravic iz člena 3(2).

- 25 Glede na to, da imajo imetniki pravic na podlagi te določbe izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo vsakršno obliko dajanja na voljo javnosti, je treba ugotoviti, da dajanje na voljo javnosti varovane vsebine na spletni strani brez soglasja imetnikov pravic krši avtorsko in sorodne pravice.
- 26 Za odpravo takih kršitev zadevnih pravic člen 8(3) Direktive 2001/29 določa možnost, da lahko imetniki pravic zahtevajo sodno odredbo proti posrednikom, katerih storitve uporablja tretja stranka, ki s tem krši eno od njihovih pravic.
- 27 Ker se lahko storitve posrednikov, kot je navedeno v uvodni izjavi 59 Direktive 2001/29, v čedalje večji meri uporabljajo pri kršitvah avtorskih ali sorodnih pravic, so ti posredniki namreč v mnogih primerih v najboljšem položaju, da te kršitve odpravijo.
- 28 V tem primeru sta Handelsgericht Wien in Oberlandesgericht Wien družbi UPC Telekabel, ponudniku dostopa do interneta, na katerega se nanaša odredba iz postopka v glavni stvari, odredila, naj preneha kršiti pravice družb Constantin Film in Wega.
- 29 Družba UPC Telekabel pa nasprotuje temu, da bi jo bilo mogoče v smislu člena 8(3) Direktive 2001/29 šteti za posrednico, katere storitve so bile uporabljene pri kršitvi avtorskih ali sorodnih pravic.
- 30 V zvezi s tem iz uvodne izjave 59 Direktive 2001/29 izhaja, da se izraz posrednik iz člena 8(3) te direktive nanaša na vsako osebo, ki v omrežju prenese kršitev tretje stranke nad varovanim delom ali drugo vsebino.
- 31 V zvezi s ciljem, ki mu sledi Direktiva 2001/29, kakor je razvidno zlasti iz njene uvodne izjave 9, ki je v tem, da se imetnikom pravic zagotovi visoka stopnja varstva, je treba pojem kršitve, kot je uporabljen, razumeti tako, da zajema tudi položaj, ko se da varovana vsebina na internetu na voljo javnosti brez soglasja imetnikov zadevnih pravic.
- 32 Dalje, glede na to, da je ponudnik dostopa do interneta nujno udeležen pri vsakem prenosu kršitve na internet med eno od njegovih strank in tretjo osebo, ker z dodelitvijo dostopa do omrežja ta prenos omogoči (glej v tem smislu sklep z dne 19. februarja 2009 zadevi LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, C-557/07, ZOdl., str. I-1227, točka 44), je treba ugotoviti, da je ponudnik dostopa do interneta, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki svojim strankam omogoča dostop do varovanih vsebin, ki jih tretje stranke dajejo na voljo javnosti na internetu, posrednik, katerega storitve se uporabljajo pri kršitvi avtorskih ali sorodnih pravic v smislu člena 8(3) Direktive 2001/29.
- 33 Taka ugotovitev je utemeljena s ciljem Direktive 2001/29. Če se namreč s področja uporabe člena 8(3) Direktive 2001/29 izključijo ponudniki dostopa do interneta, bi to bistveno zmanjšalo varstvo imetnikov pravic, ki ga zahteva ta direktiva (glej v tem smislu zgoraj navedeni sklep LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, točka 45).
- 34 Navedene ugotovitve ni mogoče izpodbijati z ugovorom, v skladu s katerim bi bilo za uporabo člena 8(3) Direktive 2001/29 nujno, da bi obstajala pogodbeni vez med ponudnikom dostopa do interneta in osebo, ki krši avtorske ali sorodne pravice.
- 35 Iz besedila člena 8(3) ali katere koli druge določbe Direktive 2001/29 namreč ni razvidno, da bi bilo potrebno posebno razmerje med posrednikom in osebo, ki krši avtorske ali sorodne pravice. Poleg tega te zahteve tudi ni mogoče izpeljati iz ciljev, ki jim sledi ta direktiva, ker bi se s priznanjem take zahteve zmanjšalo pravno varstvo, priznано imetnikom zadevnih pravic, medtem ko je cilj navedene direktive, kakor je razvidno zlasti iz njene uvodne izjave 9, prav v zagotovitvi visoke stopnje varstva.

- 36 Ugotovitve Sodišča v točki 30 te sodbe prav tako ni mogoče izpodbijati s trditvijo, da morajo imetniki avtorskih ali sorodnih pravic, da bi dosegli, da se zoper ponudnika dostopa do interneta izda odredba, dokazati, da nekatere stranke navedenega ponudnika dejansko, na zadevni internetni strani, dostopajo do varovanih vsebin, danih na voljo javnosti brez soglasja imetnikov pravic.
- 37 Direktiva 2001/29 namreč zahteva, da so cilji ukrepov, ki jih morajo sprejeti države članice, da bi se uskladile z njo, ne le prenehanje kršitev avtorskih ali sorodnih pravic, ampak tudi njihovo preprečevanje (glej v tem smislu sodbi z dne 24. novembra 2011 v zadevi Scarlet Extended, C-70/10, ZOdl., str. I-11959, točka 31, in z dne 16. februarja 2012 v zadevi Sabam, C-360/10, točka 29).
- 38 Tak preventivni učinek pa predpostavlja, da imetniki avtorskih ali sorodnih pravic lahko delujejo, ne da bi jim bilo treba dokazati, da stranke ponudnika dostopa do interneta dejansko dostopajo do varovane vsebine, dane na voljo javnosti brez soglasja navedenih imetnikov.
- 39 To velja še toliko bolj, ker obstoj ravnanja, s katerim se delo priobči javnosti, predpostavlja le, da je bilo navedeno delo dano na voljo javnosti, ne da bi bilo odločilno, ali osebe, ki sestavljajo to javnost, dejansko imajo dostop do tega dela (glej v tem smislu sodbo z dne 7. decembra 2006 v zadevi SGAE, C-306/05, ZOdl., str. I-11519, točka 43).
- 40 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 8(3) Direktive 2001/29 razlagati tako, da oseba, ki varovane vsebine daje na voljo javnosti na internetu brez soglasja imetnika pravic v smislu člena 3(2) te direktive, uporablja storitve posrednika, in sicer ponudnika dostopa do interneta oseb, ki dostopajo do teh vsebin.

Drugo vprašanje

- 41 Glede na odgovor na prvo vprašanje na drugo vprašanje ni treba odgovoriti.

Tretje vprašanje

- 42 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba temeljne pravice, priznane s pravom Unije, razlagati tako, da nasprotujejo, da se ponudniku dostopa do interneta s sodno odredbo prepove omogočanje dostopa njegovim strankam do interneta, ki na spletu brez soglasja imetnikov pravic objavlja varovane vsebine, če ta odredba ne določa, katere ukrepe mora sprejeti ta ponudnik dostopa in če se ta lahko izogne denarnim kaznim zaradi kršitve navedene odredbe s tem, da dokaže, da je sprejel vse razumne ukrepe.
- 43 V zvezi s tem, kot je razvidno iz uvodne izjave 59 Direktive 2001/29, spadajo podrobna pravila o sodnih odredbah, ki jih morajo države članice sprejeti na podlagi člena 8(3) te direktive, kakršna so podrobna pravila o pogojih, ki morajo biti izpolnjeni, in o postopku, ki ga je treba uporabiti, v nacionalno pravo.
- 44 Glede na to morajo biti ta nacionalna pravila in njihova uporaba s strani nacionalnih sodišč usklajeni z omejitvami iz Direktive 2001/29 ter pravnih virov, na katere napotuje njena uvodna izjava 3 (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Scarlet Extended, točka 33 in navedena sodna praksa).
- 45 Za presojo usklajenosti odredbe, kot je ta iz postopka v glavni stvari, sprejete na podlagi člena 8(3) Direktive 2001/29, s pravom Unije je treba torej upoštevati zlasti zahteve, ki izhajajo iz varstva temeljnih pravic, ki se uporabljajo, in to v skladu s členom 51 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Scarlet Extended, točka 41).

- 46 Sodišče je že potrdilo, da morajo države članice, če pride do kolizije več temeljnih pravic, ob prenosu direktive paziti na to, da se oprejo na njeno razlago, ki jim omogoča zagotoviti ustrezno ravnotežje temeljnih pravic, ki se uporabljajo in so varovane s pravnim redom Unije. Dalje, organi in sodišča držav članic morajo ob uporabi ukrepov za prenos te direktive ne le razlagati nacionalno pravo v skladu z navedeno direktivo, temveč tudi zagotoviti, da se ne oprejo na tako razlago Direktive, ki bi bila v nasprotju s temeljnimi pravicami ali drugimi splošnimi načeli prava Unije, kot je načelo sorazmernosti (glej v tem smislu sodbo z dne 29. januarja 2008 v zadevi *Promusicae*, C-275/06, ZOdl., str. I-271, točka 68).
- 47 V tem primeru je treba navesti, da odredba, kot je ta iz postopka v glavni stvari, izdana na podlagi člena 8(3) Direktive 2001/29, v bistvu, prvič, nasprotuje avtorskim in sorodnim pravicam, ki so del pravice intelektualne lastnine in so zato varovane na podlagi člena 17(2) Listine, ter, drugič, svobodi podjetništva, ki jo imajo gospodarski subjekti, kot so ponudniki dostopa do interneta, na podlagi člena 16 Listine, in, tretjič, svobodi informiranja internetnih uporabnikov, katere varstvo je zagotovljeno s členom 11 Listine.
- 48 Glede svobode podjetništva je treba ugotoviti, da izdaja odredbe, kot je ta iz postopka v glavni stvari, to svobodo omejuje.
- 49 Pravica do svobode podjetništva zajema namreč med drugim pravico vseh podjetij, da lahko v mejah odgovornosti, ki jo določijo s svojimi akti, prosto razpolagajo z ekonomskimi, tehničnimi in finančnimi sredstvi, ki so jim na voljo.
- 50 Vendar odredba, kot je ta iz postopka v glavni stvari, za njenega naslovnika pomeni pritisk, ki omejuje prosto uporabo sredstev, ki so mu na voljo, ker ga zavezuje, da sprejme ukrepe, ki lahko zanj pomenijo znaten strošek, imajo velik vpliv na organizacijo njegovih dejavnosti ali vodijo do tehnično zahtevnih in zapletenih rešitev.
- 51 Vendar se zdi, da taka odredba ne posega v samo vsebino svobode podjetništva ponudnika dostopa do interneta, kot je ta iz postopka v glavni stvari.
- 52 Prvič, odredba, kot je ta iz postopka v glavni stvari, prepušča naslovniku, da sam določi ukrepe, ki jih je treba sprejeti za doseg zastavljenega cilja, tako da se ta lahko odloči za ukrepe, ki najbolj ustrezajo sredstvom in možnostim, ki jih ima na voljo ter so v skladu z drugimi obveznostmi in izzivi, s katerimi se mora soočati pri izvajanju svoje dejavnosti.
- 53 Drugič, taka odredba naslovniku omogoča, da se izogne svoji odgovornosti s tem, da dokaže, da je sprejel vse razumne ukrepe. Posledica te možnosti razbremenitve odgovornosti pa je povsem očitno, da se naslovnik te odredbe ni dolžan čezmerno žrtvovati, kar se zdi upravičeno zlasti glede na dejstvo, da slednji ni kršitelj temeljne pravice intelektualne lastnine, zaradi katere je bila izdana navedena odredba.
- 54 V zvezi s tem mora imeti v skladu z načelom pravne varnosti naslovnik odredbe, kot je ta iz postopka v glavni stvari, možnost – ko so izvedbeni ukrepi, ki jih je sprejel, znani in preden je glede na okoliščine primera sprejeta odločba o naložitvi sankcije – pred sodiščem uveljavljati, da je sprejel ukrepe, ki bi jih bilo od njega mogoče pričakovati, da bi se izognil prepovedanemu rezultatu.
- 55 Glede na to mora naslovnik odredbe, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ko izbere ukrepe, ki jih mora sprejeti, da bi se uskladil z odredbo, skrbeti za spoštovanje temeljne pravice internetnih uporabnikov do svobode informiranja.

- 56 V zvezi s tem morajo biti ukrepi, ki jih sprejme ponudnik dostopa do interneta, jasno usmerjeni k cilju, tako da je mogoče na njihovi podlagi odpraviti kršitve avtorske ali sorodne pravice s strani tretje osebe, ne da bi to vplivalo na internetne uporabnike, ki uporabljajo storitve tega ponudnika, da zakonito dostopajo do informacij. V nasprotnem primeru bi bil poseg navedenega ponudnika v svobodo informiranja navedenih uporabnikov neupravičen glede na cilj, ki se mu sledi.
- 57 Nacionalna sodišča morajo imeti možnost preveriti, ali je tako. Vendar je v primeru odredbe, kot je ta iz postopka v glavni stvari, treba navesti, da če ponudnik dostopa do interneta sprejme ukrepe, ki mu omogočijo izvesti predpisano prepoved, nacionalna sodišča ne bodo imela možnosti opraviti takega nadzora v fazi postopka izvršbe, če glede tega ne bo nobenega spora. Dalje, ker temeljne pravice, priznane s pravom Unije, ne nasprotujejo sprejetju odredbe, kot je ta iz postopka v glavni stvari, je nujno, da imajo internetni uporabniki na podlagi notranjih postopkovnih pravil možnost uveljavljati svoje pravice pred sodiščem, ko so znani izvedbeni ukrepi, ki jih je sprejel ponudnik dostopa do interneta.
- 58 Glede pravice intelektualne lastnine je treba najprej navesti, da ni izključeno, da izvršba odredbe, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ne pripelje do popolne odprave kršitev pravice intelektualne lastnine zadevnih oseb.
- 59 Namreč, prvič, kot je bilo ugotovljeno, ima naslovnik take odredbe možnost izogniti se odgovornosti in tako ne sprejeti določenih ukrepov, ki bi bili morebiti izvedljivi, če jih ne bi bilo mogoče šteti za razumne.
- 60 Drugič, mogoče je, da ni nobene tehnične možnosti za popolno odpravo kršitev pravice intelektualne lastnine ali da je v praksi ni mogoče uresničiti, kar bi pomenilo, da bi bilo mogoče določene sprejete ukrepe glede na okoliščine primera zaobiti tako ali drugače.
- 61 Navesti je treba, da iz člena 17(2) Listine nikakor ni razvidno, da je pravica intelektualne lastnine nedotakljiva in da mora biti zato njeno varstvo absolutno zagotovljeno (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo *Scarlet Extended*, točka 43).
- 62 Glede na to morajo biti ukrepi, ki jih sprejme naslovnik odredbe, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ob njeni izvršitvi dovolj učinkoviti, da zagotovijo učinkovito varstvo zadevne temeljne pravice, to pomeni, da morajo preprečiti ali vsaj otežiti uresničitev nedovoljenega dostopa do varovanih vsebin in resno odvrčati internetne uporabnike, ki uporabljajo storitve naslovnika te odredbe, od dostopanja do vsebin, ki so jim dane na voljo, pri čemer je kršena temeljna pravica.
- 63 Zato, čeprav ukrepi, sprejeti za izvršitev odredbe, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ne morejo, glede na okoliščine primera, voditi do popolne odprave kršitev pravice intelektualne lastnine, jih zato ni mogoče šteti za neusklajene z zahtevo po ustreznem ravnotežju v skladu s členom 52(1), *in fine*, Listine, med vsemi temeljnimi pravicami, ki se uporabljajo, vendar pod pogojem, prvič, da internetnim uporabnikom po nepotrebnem ne odvzamejo možnosti zakonitega dostopa do razpoložljivih informacij in, drugič, da preprečijo ali vsaj otežijo uresničevanje nedovoljenega dostopa do varovanih vsebin in resno odvrčajo internetne uporabnike, ki uporabljajo storitve naslovnika te odredbe, od dostopanja do teh vsebin, ki so jim dane na voljo, pri čemer je kršena pravica intelektualne lastnine.
- 64 Glede na vse navedeno je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba temeljne pravice, priznane s pravom Unije, razlagati tako, da ne nasprotujejo, da se ponudniku dostopa do interneta s sodno odredbo prepove dodelitev dostopa njegovim strankam do interneta, ki na spletu brez soglasja imetnikov pravic objavlja varovane vsebine, če ta odredba ne določa, katere ukrepe mora sprejeti ta ponudnik dostopa, in če se slednji lahko izogne denarnim kaznim zaradi kršitve navedene odredbe s tem, da dokaže, da je sprejel vse razumne ukrepe, vendar pod pogojem, prvič, da sprejeti ukrepi internetnim uporabnikom po nepotrebnem ne odvzamejo možnosti zakonitega dostopa do razpoložljivih informacij in, drugič, da ti ukrepi preprečijo ali vsaj otežijo uresničevanje nedovoljenega

dostopa do varovanih vsebin in resno odvrčajo internetne uporabnike, ki uporabljajo storitve naslovnika te odredbe, od dostopanja do teh vsebin, ki so jim dane na voljo, pri čemer je kršena pravica intelektualne lastnine, kar morajo preveriti nacionalni organi in sodišča.

Četrto vprašanje

65 Glede na odgovor na tretje vprašanje na četrto ni treba odgovoriti.

Stroški

66 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrty senat) razsodilo:

1. Člen 8(3) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi je treba razlagati tako, da oseba, ki varovane vsebine daje na voljo javnosti na internetu brez soglasja imetnika pravic v smislu člena 3(2) te direktive, uporablja storitve ponudnika dostopa do interneta oseb, ki dostopajo do teh vsebin.
2. Temeljne pravice, priznane s pravom Unije, je treba razlagati tako, da ne nasprotujejo, da se ponudniku dostopa do interneta s sodno odredbo prepove dodelitev dostopa njegovim strankam do interneta, ki na spletu brez soglasja imetnikov pravic objavlja varovane vsebine, če ta odredba ne določa, katere ukrepe mora sprejeti ta ponudnik dostopa, in če se slednji lahko izogne prisilnim kaznim zaradi kršitve navedene odredbe s tem, da dokaže, da je sprejel vse razumne ukrepe, vendar pod pogojem, prvič, da sprejeti ukrepi internetnim uporabnikom po nepotrebnem ne odvzamejo možnosti zakonitega dostopa do razpoložljivih informacij in, drugič, da ti ukrepi preprečijo ali vsaj otežijo uresničevanje nedovoljenega dostopa do varovanih vsebin ter resno odvrčajo internetne uporabnike, ki uporabljajo storitve naslovnika te odredbe, od dostopanja do teh vsebin, ki so jim dane na voljo, pri čemer je kršena pravica intelektualne lastnine, kar morajo preveriti nacionalni organi in sodišča.

Podpisi